

...

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.I.21.667/2019/3. szám

A tanács tagjai: Dr. Orosz Árpád a tanács elnöke

Dr. Gyarmathy Judit előadó bíró

Dr. Kiss Gábor bíró

A felperesek: I. rendű
II. rendű

A felperesek képviselője: Dr. Méhes László ügyvéd

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

Az alperes képviselője: Dr. Nemes Nagy Boldizsár ügyvéd I. rendű képviseletében

A per tárgya: Haszonélvezeti jog rendezése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I-II. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Győri Törvényszék
1.Pf.20.625/2018/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Mosonmagyaróvári Járásbíróság
6.P.20.288/2015/35-II.

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 1.Pf.20.625/2018/6. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja;

kötelezi a felpereseket, hogy személyenként fizessenek meg az államnak felhívásra 492.500 (négy száz kilencven kétezer-öt száz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesek mint vevők, valamint a II. rendű alperes szülei: K. S. és K. S-né (a továbbiakban: a felperesek nagyszülei) mint eladók 2002. május 10-én adásvételi szerződést (a továbbiakban: perbeli szerződés) kötöttek a M. belterület helyrajzi számú, kivett lakóház udvar megnevezésű, természetben a M., szám alatt található ingatlanra (a továbbiakban: perbeli ingatlan) vonatkozóan. A szerződés értelmében a felperesek nagyszüleinek holtig tartó haszonélvezeti joguk maradt fenn, továbbá az I-II. rendű alperesek – az I-II. rendű felperesek szülei – részére szintén holtig tartó haszonélvezeti jogot alapítottak.

[2] A szerződéskötés során pénzmozgás nem történt, azonban – a felperesek nagyszüleinek a kérésére, ellentételezésként – az alperesek kifizettek a II. rendű alperes két, perben nem álló testvére részére az ingatlan értékbecslő által megállapított ellenértéke 2/3 részének megfelelő, fejenként körülbelül 2.900.000 forintot.

[3] A peres felek elhatározták a perbeli ingatlan bővítését. A perbeli ingatlanon álló épület bővítéséhez és melléképület létesítéséhez szükséges engedélyezési terven, építési engedélyen és használatbavételi engedélyen építtetőként a felperesek szerepeltek.

[4] Mivel a felperesek eredménytelenül kíséreltek meg az építkezés céljából hitelt felvenni, ezért az alperesek körülbelül 3.000.000 forint kölcsönt vettek fel a II. rendű felperes akkori munkáltatójától.

[5] Az építkezés 2002-ben megkezdődött, a régi épület bontásával és a hozzáépítéssel kapcsolatos kőművesmunkákat az I. rendű alperes végezte el a munkatársai, a rokonság, a felperesek nagyapja és a II. rendű alperes segítségével. Az újonnan létesített épület 2002 telére tető alá került, az építkezésnek ezt a szakaszát a fenti kölcsönből finanszírozták.

[6] Az alperesek 2003. év elején értékesítették a korábban a tulajdonukban volt ingatlant 14.000.000 forintért, amely összegből egyrészt kifizették a II. rendű alperes két, perben nem álló testvére részére a fentiek szerint meghatározott összegeket, másrészt tovább finanszírozták az építkezést, harmadrészt visszafizették a korábban felvett kölcsönt.

[7] A fenti bővítést követően a perbeli ingatlanon található épület – a bővítés előtti állapothoz képest – további helyiségeket: közlekedőt, háztartási helyiséget, még egy fürdőszobát, még két lakószobát, étkezőt, nappalit, fűtő helyiséget, wc-t, előteret, teraszt, valamint egy tárolót és egy garázst foglalt magában.

[8] A fenti átépítéshez kapcsolódóan a bontási és építési munkálatok költsége 9.044.701 forintban, míg a kertépítés és a melléképület kialakításához szükséges munkálatok költsége 2.717.532 forintban volt meghatározható.

[9] A bővítést követően a perbeli ingatlanba az alperesek költöztek be, valamint továbbra is ott laktak a felperesek nagyszülei. Az alperesek már a szerződés előtt is segítették a felperesek nagyszüleit a bevásárlásban, kerti munkában, ügyintézésben, amely segítség a későbbiek során – a felperesek nagyszüleinek a betegségei miatt is – a szükségletekhez igazodóan bővült.

[10] A házat úgy használták, hogy a két régi szobát a felperesek nagyszülei használták, a mellette lévő harmadik szoba volt az alperesek közös hálószobája. A régi fürdő és kamra a felperesek nagyszüleinek a használatában maradt, az alperesek használták az új fürdőt, míg a konyha és a nappali közös használatban maradt, az újonnan épített másik szoba pedig vendégszoba volt.

[11] Az alperesek házassági életközössége 2008 augusztusában megszakadt, majd az I. rendű alperes el is költözött a perbeli ingatlanból. A felperesek nagyanyja 2006-ban, nagyapja 2009-ben elhunyt, utóbbi a halála előtt 3 éven át ápolásra, gondozásra szorult. A II. rendű felperes gyermekével 2008 tavaszától 2013-ig a perbeli ingatlanban lakott, továbbá az I. rendű felperes családjával 2010 tavasza óta lakik ott.

[12] Az I. rendű felperes a beköltözésekor úgy döntött, hogy a perbeli ingatlanon két különálló lakást alakít ki, ennek érdekében 2011-ben az új résznek egy saját bejáratot, a régi résznek pedig egy új konyhát alakíttatott ki, továbbá a régi fürdőt kibővítve felújította. Ennek az átépítésnek a költsége 1.058.349 forint volt.

[13] Az I. rendű felperes a per folyamán, 2016. április és június hónapok között további építési munkálatokat végeztetett a perbeli ingatlan eredeti épületrészen. Ennek során a két

régi lakószoba falainak elbontásával három új lakószobát alakított ki, ezzel együtt az ablakokat áthelyeztette, új beltéri ajtókat építtetett be, az aljzatot elbontották, majd szigetelést követően újrabetonozták és laminált padlóval burkolták, illetve a szükséges villany- és fűtőszerezési munkákat is elvégeztették, végül pedig a szobákat festették és tapétáztatták. Az ablakok áthelyezésével érintett falszakaszon a ház külső színezése is megtörtént. Ennek az átalakításnak a költsége 2.403.288 forint volt.

[14] A fenti átalakítások eredményeképpen a perbeli ingatlan forgalmi értéke változott: a 2002. évi átalakítást megelőzően annak ingatlan értéke 11.453.000 forint volt, amely az átépítés eredményeképpen 22.610.000 forintra emelkedett. A két későbbi átépítés nélkül a forgalmi érték 41.500.000 forint volt, ami a beruházásokat követően 45.000.000 forintra emelkedett.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[15] A felperesek végleges keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperesek haszonélvezeti joga a perbeli ingatlan 6/43 részére terjed ki, és a perbeli ingatlan 37/43 része haszonélvezeti jogtól mentes. Kérték a földhivatal megkeresését a változás ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése végett.

[16] Előadták, hogy – az egységes ítélezési gyakorlat értelmében – a haszonélvezeti jog a dolognak csak azokra az alkotórészeire terjed ki, amelyek a haszonélvezet keletkezésekor megvoltak, és amennyiben a dolog a haszonélvezet alapítása után lényegesen gyarapodik vagy használati értéke jelentősen megváltozik, a tulajdonos kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy a dolognak melyek azok a részei, amelyekre a haszonélvezeti jog nem terjed ki. Arra is hivatkoztak, hogy a nagyszüleik és az alperesek haszonélvezeti joga együttes volt, azaz azt „egymás mellett” voltak jogosultak gyakorolni. Okfejtésük szerint a perbeli ingatlan első bővítését, felújítását követően annak forgalmi értéke 6.000.000 forintról 40.000.000 forintra emelkedett, így az alperesek jelenlegi együttes haszonélvezeti joga az ingatlan csak a 3/20 részére terjed ki, majd mivel a második bővítést és felújítást követően a forgalmi érték már 43.000.000 forintra tehető, így az alperesek haszonélvezeti jogának terjedelme 6/43 részre szűkült.

[17] Előadásuk szerint a nagyszüleik a perbeli ingatlant nekik akarták ajándékozni, és a haszonélvezeti jogok alapítására csak egyfajta biztosítékként, annak érdekében került sor, hogy az ajándék „ne veszessen el”. Hivatkoztak arra, hogy a II. rendű alperes testvérei részére kifizetett összeget az alperesek a részükre adott ajándéknak szánták. Kiemelték, hogy a perbeli ingatlan bővítését nagyobb részben a saját megtakarításukból és jövedelmükből finanszírozták, ahhoz az alperesek csak az építkezés elején felvett 3.000.000 forinttal és az általuk eladott ingatlan árának egy részével járultak hozzá, amely hozzájárulásaikat azonban szintén ajándéknak szánták.

[18] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a perbeli ingatlant valójában az alperesek közösen bővítették, ahhoz a felperesek nem járultak hozzá. A bővítés valódi indoka az volt, hogy az egész család a II. rendű alperes addigra már idős szüleikhez költözzön. A felperesek ezzel ellentétes állításait e körben teljes egészében vitatta.

[19] A II. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte. Előadása szerint szülei a felpereseknek akarták ajándékozni a perbeli ingatlant. Arra hivatkozott, hogy az átépítéshez az alperesek a 3.000.000 forint kölcsönrel és a saját testvéreinek adott pénzzel járultak hozzá, ezen felül további körülbelül 1.000.000 forintot költöttek az építkezésre, a többi költséget azonban a felperesek állták. Hozzátette, hogy az általuk az építkezésre fordított összeget ajándéknak szánták a felperesek részére.

Az első- és másodfokú ítélet

[20] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[21] A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. év IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 207. § (6) bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy a perbeli szerződés valójában nem adásvételi szerződés, abban a felperesek nagyszülei ténylegesen a jövőbeni hagyatékukról kívántak rendelkezni, ezért az színleltetés miatt semmis.

[22] A rendelkezésre álló adatokat a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 206. § (1) bekezdésében foglaltak szerint mérlegelve arra a következtetésre jutott, hogy a felek szándéka nem csupán a perbeli ingatlan eredeti állapotához igazodó, hanem a beruházások folytán kialakított felépítményre is kiterjedő haszonélvezet alapítására irányult. Indokolása szerint ezt támasztja alá az, hogy a perbeli szerződés megkötését követően a felek az építkezéshez azonnal hozzákezdtek, abban az I. rendű alperes személyesen és tevékenyen közreműködött, az alperesek a korábbi lakóingatlanukat árulni kezdték, majd értékesítették is, továbbá az elkészült épületbe az alperesek be is költöztek. Ugyancsak ezt támasztja alá az is – érvelt –, hogy a korábbi épületbe az alperesek csak jelentős kényelmetlenség árán tudtak volna a felperesek nagyszülei mellé beköltözni, az átépítés eredményeként viszont lényegében egy „kétgenerációs” ház alakult ki.

[23] A felperesek által előadottakkal szemben azt állapította meg, hogy a 2002. évi építkezés fedezetét valójában az alperesek korábbi lakóingatlanának az ellenértéke, valamint az általuk felvett és visszafizetett kölcsön biztosította.

[24] Utalt arra, hogy az I. rendű felperes által 2011-ben és 2016-ban végzett átalakítás folytán a perbeli ingatlan kizárólag értékben növekedett, nem keletkezett olyan új épületrész, amelyre nézve a haszonélvezet korlátozása lenne kérhető. Mindezekre tekintettel a felperesek keresetét alaptalannak találta.

[25] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Indokolása szerint annak jogi következtetése a haszonélvezeti jog korlátozása vonatkozásában megfelel az ítélezési gyakorlatnak és a vonatkozó jogszabályoknak, míg a semmisségre vonatkozó megállapításával nem értett egyet, így ezt a megállapítást mellőzte az ítélet indokolásából.

[26] Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a haszonélvezet főszabályként – a felek eltérő tartalmú megállapodása hiányában – az ingatlannak csak azokra az alkotórészeire terjed ki, amelyek már a haszonélvezeti jog létrejöttékor is megvoltak, és annak terjedelmét önmagában az a tény sem érinti, hogy a haszonélvezők finanszírozzák az utóbb létrejött alkotórészt. Utalt ebben a körben az EBH 2002.627., BH 1987.162., BH 1996.24. számon közzétett eseti döntésekre.

[27] Kiemelte, hogy ezzel a főszabállyal szemben van helye ellenbizonyításnak: érvelése szerint ha a körülményekből a felek erre vonatkozó hallgatólagos megállapodása kitűnik, a haszonélvezeti jog az alapítása után létesített felépítményre is kiterjed, de ezt az akaratot a felek ráutaló magatartással is kifejezésre juttathatják; utalt a régi Ptk. 205. § (1) bekezdésére, valamint az ebben a körben megjelentetett eseti döntésekre.

[28] Álláspontja szerint az alperesek saját ingatlanának eladásával összefüggésben a felperesek érvelésével szemben helytállóan értékelte azt az elsőfokú bíróság úgy, hogy annak 2003. év elején, az építkezés befejezéséhez közeli időpontban történt eladása is azt a – már a haszonélvezet alapításakor is fennálló – szándékot támasztja alá, hogy ők a perbeli ingatlanba kívánnak költözni.

[29] Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával, a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy az építkezés fedezetét az alperesek biztosították (a korábbi ingatlanuk ellenértékével és az általuk felvett és visszafizetett kölcsön által). Kiemelte, hogy ezzel szemben a felperesek nem tudták bizonyítani, hogy a beruházások fedezetét ők biztosították. Megjegyezte, hogy nincsen jelentősége annak a ténynek, hogy az alperesek a 2002. évi beruházás értékét a felperesek részére ajándéknak szánták vagy sem, mert a kereset a haszonélvezet korlátozására irányul, a felperesek tulajdonjogát nem érinti.

[30] Indokolása szerint az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre is, hogy a perbeli szerződés, az építési tervek, az építési engedély kelte, az építkezés megkezdése, az engedély megszerzése és az alperesek által után igényelt kölcsön felvétele között eltelt nagyon rövid időtartam, a kölcsön alperesek általi visszafizetése, valamint az a tény, hogy a bővítés elkészültekor a felperesek nem, de az alperesek beköltöztek a perbeli ingatlanba, és ott még évekig a felperesek nagyszüleivel éltek, arra utal, hogy az alperesek haszonélvezeti joga a felek ráutaló magatartásával kifejezett megállapodása alapján kiterjedt a beruházás folytán létrejött ingatlanrészre is.

[31] Az I. rendű felperes által finanszírozott 2011. és 2016. évi átépítéssel összefüggésben is helyesnek tartotta az elsőfokú bíróság okfejtését: kifejtette, hogy ezek az építkezések bár a perbeli ingatlan értékét növelték, de azok révén nem keletkezett új épületrész, amelyre nézve a haszonélvezet korlátozása lenne kérhető.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[32] A jogerős ítélet ellen az I-II. rendű felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és – tartalma szerint – az

elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereseti kérelmüknek helyt adó új határozat meghozatalát kérték. Megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 206. §-át jelölték meg.

[33] Indokolásuk szerint az ügyben eljáró bíróságok a tényállást „tévesen állapították meg”, és abból „kirívóan okszerűtlen” mérlegelést követően téves következtetéseket vontak le, így a jogerős ítélet jogszabálysértő.

[34] Kifejtették, hogy az eljáró bíróságok a haszonélvezeti jog alapításával kapcsolatban nem vizsgálták mélységükben és nem értékelték megfelelően a felek szándékát. Hivatkozásuk szerint a jogerős ítélet így „feltételezéseken” alapul, holott a tényállításukat a II. rendű alperes is alátámasztotta abban a körben, hogy haszonélvezet alapítására nem az alperesek odaköltözése érdekében, hanem azért került sor, mert a nagyszülei így látták biztosítottnak, hogy a II. rendű alperes testvérei a majdani örökségük részét képező vételárat megkapják, továbbá, hogy felelőtlenül nem tékozzák el az I-II. rendű alperesek által nyújtott ajándékot.

[35] Kiemelték, hogy a haszonélvezeti jog tartalmát illetően a felek alapításkori szándékát kell vizsgálni, az ezt követő események csak kisebb súllyal vehetők figyelembe. Ezzel összefüggésben utaltak arra, hogy a haszonélvezeti jog alapításakor az I-II. rendű alperesek ingatlanának értékesítése szóba sem került, és erre vonatkozóan sem merült fel bizonyíték a perben, és ebben az időben nekik és az alpereseknek is megoldott volt a lakhatásuk az alperesek korábbi ingatlanában. Arra tekintettel is okszerűtlennek tartották a jogerős ítéletben az alapításkori szándéokra vonatkozó megállapítást, hogy az ügyben jelentős építkezési munkák megkezdésére a perbeli szerződés megkötéséhez képest későbbi időpontban került sor. Ebből következően a másodfokú bíróság – különösen erre irányuló megállapodás hiányában – álláspontjuk szerint okszerűtlenül állapította meg, hogy már a haszonélvezeti jog alapításakor olyan szándék állt fenn: az majd a későbbi, átalakítás folytán kialakított felépítményre is kiterjedjen.

[36] Megjegyezték azt is, hogy ha az eredeti szándék az alperesek korábbi ingatlanának eladása és a vételárnak az építkezésre fordítása lett volna, akkor „az lett volna logikus”, hogy az alperesek is tulajdonjogot szerezzenek a perbeli ingatlanon, aminek az elmaradása szerintük szintén azt támasztja alá, hogy ez a döntés a haszonélvezet alapítása után született.

[37] Okfejtésük szerint a másodfokú bíróság abból a tényből, hogy a felperesek megengedték az alpereseknek a perbeli ingatlan használatát, tévesen vonta le azt a következtetést, hogy ez részükről a biztosítéki céllal alapított haszonélvezeti joguk bővítésének hallgatólagos jóváhagyását jelentette volna. Azt is kifogásolták, hogy ilyen értelmezés mellett kizárólag az alperesek használhatják a tulajdonukban álló és a jelenlegi állapotában – az alperesek egyébként semmilyen feltételhez nem kötött támogatásával – általuk a saját céljaiknak megfelelően kialakított perbeli ingatlant. Utaltak ezzel kapcsolatban arra is, hogy előre nem látható körülmények miatt nem költöztek be az építkezést követően a perbeli ingatlanba, amely tény szerintük nem áll összefüggésben a haszonélvezeti jog terjedelmével

[38] Kiemelték, hogy a haszonélvezeti jog alapítása nem állt összefüggésben a nagyszülei állapotával, amit szerintük az is alátámaszt, hogy az alpereseknek a nagyszüleikhez való költözéséhez nem lett volna szükség a perbeli szerződés megkötésére.

Hozzá tették, hogy az alperesek otthagyását segítségnyújtásaik mértéke egyébként sem indokolta, az I. rendű alperes pedig szabad akaratából költözött el a perbeli ingatlanból, amit szerintük a haszonélvezeti jogáról való hallgatóságos lemondásnak kellett volna értékelni.

[39] Sételmezték, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a II. rendű alperesnek azt az előadását, hogy csak az átalakításról szóló döntésüket követően határoztak az alperesek az odaköltözésről. Kiemelték, hogy amennyiben valóban az lett volna a szándékuk, hogy az alperesek eladják az ingatlanukat és abból történjen az átalakítás, úgy az lett volna a logikus, hogy ők is tulajdonjogot szereznek, azonban ez nem így történt.

[40] Kifogásolták, hogy a bírói mérlegelés során figyelmen kívül maradt az a tény, hogy megtakarításaikat ráfordítva maguk is hozzájárultak az építkezéshez, és az sem merült fel, hogy ennek ellenére a perbeli ingatlant jelenleg kizárólag az I - II. rendű alperesek használhatják.

[41] Álláspontjuk szerint az ügyben eljáró bíróságok tévesen állapították meg, hogy nem jött létre új épületrész a perbeli ingatlanban, utaltak ebben a körben a műszaki szakértői vélemény 5.2. pontjára.

[42] Végeztük kifogásolták annak az érvüknek a figyelmen kívül hagyását, hogy a nagyszüleiket és az alpereseket egyidőben, egymás mellett – a perbeli ingatlannak meghatározott részére kiterjedően – illette meg a haszonélvezeti jog, azaz az I. rendű alperes haszonélvezeti jogának a terjedelme nem bővíthetett a nagyszülei halála következtében.

[43] Az I - II. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[44] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[45] A régi Pp. 270. § (2) bekezdésének és a régi Pp. 275. § (3)-(4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatása van.

[46] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően kizárólag a felülvizsgálati kérelem korlátai között, a kérelemben támadott rendelkezések vonatkozásában bírálta felül. Az I-II. rendű felperesek a felülvizsgálati kérelemben kizárólag eljárási jogszabálysértésre – a régi Pp. 206. §-ának megsértésére – hivatkoztak.

[47] Mindenekelőtt kiemeli a Kúria, hogy az ügyben eljáró bíróságok helyesen foglaltak állást abban a kérdésben, hogy a haszonélvezeti jog terjedelme – ellenkező megállapodás hiányában – az ingatlan szerződés-kötéskori állapotához igazodik, azonban nincs akadálya

annak, hogy a felek a szerződésben úgy állapodjanak meg, hogy annak terjedelme a jövőben építendő felépítményre is kiterjed [régi Ptk. 158. § (1) bekezdés, EBH 2002.627.].

[48] A másodfokú bíróság mindenben helytállóan fejtette ki azt is, hogy ha a körülményekből a felek erre vonatkozó hallgatolagos megállapodása kitűnik, a haszonélvezeti jog az alapítása után létesített felépítményre is kiterjed, ezt az akaratot a felek ráutaló magatartással is kifejezésre juttathatják [régi Ptk. 205. § (1) bekezdés, Kúria Pfv.II.20.642/2007/4. és Pfv.I.22.143/2012/7.]. A felperesek felülvizsgálati kérelmükben vitatták az ügyben eljáró bíróságoknak az ilyen tartalmú megállapodás megkötésére vonatkozó megállapítását.

[49] A Kúria hangsúlyozza: a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére alapított felülvizsgálati érveléssel kapcsolatban rá kell mutatni, hogy a felülvizsgálati eljárás mint rendkívüli jogorvoslati eljárás során általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria csak azt vizsgálja, hogy az eljáró bíróság a mérlegelés körébe vont adatok, bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre (EBH 2006.1526., BH 1996.506.). A bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen mérlegelésének hiányában a bizonyítékok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.I.21.474/2011/10., megjelent: BH 2013.119.).

Ebben az ügyben a jogerős ítéletnek ilyen hibája nincsen.

[50] A Kúria úgy ítélte meg, hogy az ügyben eljáró bíróságok a felek előadásainak és a rendelkezésre álló bizonyítékoknak a régi Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti együttes mérlegelésének eredményeként, okszerűen jutottak arra a következtetésre, hogy a perbeli szerződés megkötésekor a felek szándéka a későbbi beruházás folytán kialakított felépítményre is kiterjedő haszonélvezeti jog alapítására irányult. Ez a megállapítás nem iratellenes. Az ezt alátámasztó érvek – a szerződéskötéshez képest az építkezés megkezdésének közeli időpontja, abban az I. rendű alperes tevékeny részvétele, az alperesek ingatlanának időben közeli értékesítése és a vételár, valamint a felvett kölcsönösszeg hovaforrítása, a perbeli ingatlan „kétgenerációssá” alakítása és az odaköltözésük ténye – alapján az is megállapítható, hogy ebben a kérdésben az ügyben eljáró bíróságok nyilvánvalóan téves következtetésre sem jutottak. Az pedig, hogy felülvizsgálati kérelemben kiemelt egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, az ítéletet nem teszi jogszabálysértővé, mert a bizonyítékok mérlegelése a bíróság, és nem a fél feladata.

[51] Az I. rendű felperes későbbi beruházásaira vonatkozó hivatkozással összefüggésben utal arra a Kúria, hogy az aggálytalan, a felek által elfogadott szakvélemény alapján helytállóan állapították meg az ügyben eljáró bíróságok, hogy ezek révén a perbeli ingatlan kizárólag értékben növekedett, így – új épületrész keletkezése hiányában – erre hivatkozással a haszonélvezet korlátozása nem kérhető. Mindazonáltal meg kell jegyezni, hogy ez a hivatkozás azért sem alapos, mert a műszaki szakértői vélemény 5.2. pontja nem az I. rendű felperes által végeztetett, hanem a 2002. évi beruházásra vonatkozik.

[1] Végezetül utal arra a Kúria, hogy mivel a többeket megillető haszonélvezettel kapcsolatos érvelésük körében a felperesek nem jelöltek meg jogszabályhelyet, ezért ezt a hivatkozást érdemben nem vizsgálhatta [régi Pp. 272. § (2) bekezdés, 1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. és 6. pont, Pfv.I.20.259/2019/6.].

[52] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[53] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 78. § (1) bekezdésére figyelemmel a személyes illetékefeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése alapján számított felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az I-II. rendű felperesek személyenként kötelesek megfizetni az állam részére.

[54] Az I-II. rendű alpereseknek a felülvizsgálati eljárásban ismert költségük nem merült fel, ezért arról nem kellett határozni.

[55] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) kormányrendelet (Veir.) 29. § (1) bekezdésére és az 1/2020. (IV. 30.) PK vélemény 1. bekezdésére figyelemmel – a tárgyalás tartására irányuló kérelem ellenére – a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2020. szeptember 23.

Dr. Orosz Árpád s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyarmathy Judit s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Gábor s.k. bíró